

De Nieuwsbrief Utilities signaleert ontwikkelingen op het gebied van gereguleerde sectoren in Nederland (afval, energie, openbaar vervoer, water) die relevant zijn voor ondernemingen en ondernemers in deze sectoren. De nieuwsbrief wordt uitgegeven door het Utilities Team van Loyens & Loeff. Via de website www.loyensloeff.com kunt u collega's of andere geïnteresseerden (zich laten) abonneren op de Nieuwsbrief Utilities. Voor opmerkingen en vragen houden wij ons van harte aanbevolen.

Wetsvoorstel ‘Verzamelwet’

(TK 2008-2009, 31904)

Door: Roland de Vlam

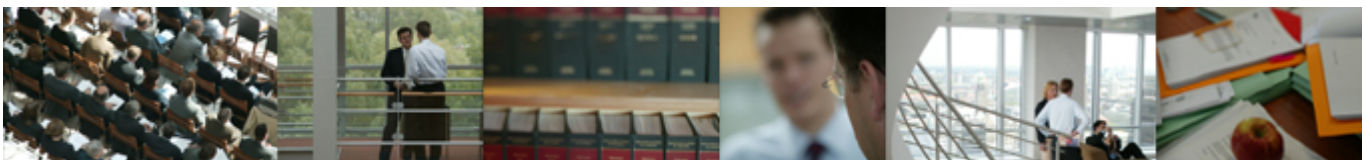
Op 27 maart 2009 heeft de Minister van Economische Zaken een wetsvoorstel ingediend bij de Tweede Kamer tot wijziging van de Gaswet en de Elektriciteitswet 1998. Het wetsvoorstel bevat een baaierd aan onderwerpen, hetgeen de naam verklaart die het Ministerie er aan gaf: “Verzamelwet”. De Verzamelwet introduceert een aantal belangrijke wijzigingen van het huidige regulatoire kader. Achtereenvolgens wordt hieronder stilgestaan bij de navolgende onderdelen:

1. *Maatregelen ter versterking van de Nederlandse gasmarkt*
 - a. *Samenvoegen van de nu gescheiden deelmarkten voor laagcalorisch en hoogcalorisch gas;*
 - b. *Mogelijk maken balancering door marktpartijen zelf;*
 - c. *Invoering van programmaverantwoordelijkheid in de Gaswet; en*
 - d. *Loskoppelen boeking entry- en exitcapaciteit zodat afnemers gas kunnen doorverkopen.*
2. *Voorrang voor groen/congestiemanagement*
3. *Regulering gasaansluitingen*
4. *Kleine veldenbeleid*
5. *Bevoegdheden NMa inzake tariefregulering met het oog op ‘overrendement’*
6. *Systeemdiensten ook in rekening bij afnemers die zijn aangesloten op particuliere netten*
7. *Stroomlijnen bezwaar- en beroepsprocedures NMa*
8. *Verbetering procedures rondom uitbreidingsinvesteringen in infrastructuur*

1. Maatregelen ter versterking van de Nederlandse gasmarkt

De Verzamelwet heeft onder meer ten doel om de in de ‘Gasbrief’ van de Minister van Economische Zaken (MEZ) van 18 februari 2008 gesignaleerde belemmeringen voor markttoetreding en marktintegratie in Noordwest Europa, weg te nemen. Deze belemmeringen hebben een negatieve invloed (i) op de marktliquiditeit, (ii) op de mogelijkheden van het vervullen van de rol van Europese gasrotonde en (iii) kunnen op termijn een risico vormen voor de voorzieningszekerheid. Daarom wordt de Gaswet op een drietal punten aangescherpt:

- a. *Creëren van één binnenlandse markt voor gas in plaats van de nu bestaande gescheiden deelmarkten voor laagcalorisch gas en hoogcalorisch gas;*
- b. *Mogelijk maken dat iedere marktpartij zelf kan bijdragen aan het in balans houden van het gastransportnet; en*
- c. *Wettelijk vastleggen dat een afnemer vrij is om te besluiten het door hem gekochte gas niet zelf te verbruiken maar het door te verkopen.*

Ad a. Integratie gaskwaliteiten

In vergelijking met het buitenland is, als gevolg van het Groningenveld, in Nederland op de gasmarkt een buitengewoon grote rol weggelegd voor laagcalorisch gas (L-gas). Alle kleinverbruikers en een groot aandeel grootverbruikers nemen L-gas af. Het gas afkomstig van de zogenaamde kleine velden en uit het buitenland is (vrijwel) alleen hoogcalorisch gas (H-gas). LNG is zelfs een soort SuperH-gas. Van H-gas kan men door bijmenging van stikstof L-gas maken. Dit proces heet kwaliteitsconversie. Andersom is dit proces een stuk ingewikkelder en daarom bestaat 'omgekeerde' kwaliteitsconversie (van L-gas naar H-gas) eigenlijk alleen als administratieve handeling waarbij L-gas als het ware wordt geruild tegen H-gas (*gas-swap*).

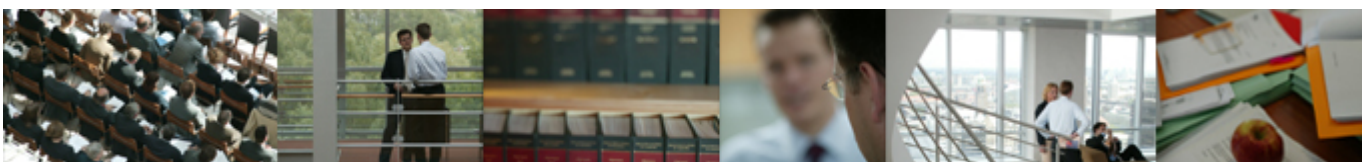
De dienst kwaliteitsconversie wordt aangeboden door Gastransport Services (**GTS**), die daartoe conversiecapaciteit beschikbaar stelt waarop marktpartijen kunnen inschrijven. In de praktijk is echter gebleken dat de beschikbare conversiecapaciteit reeds lang van tevoren vrijwel voortdurend volgeboekt is (ook al wordt deze geboekte capaciteit niet altijd volledig benut) zodat ad hoc conversieverzoeken niet kunnen worden ingewilligd. Hierdoor is het voor andere (met name buitenlandse) aanbieders dan de exploitant van het Groningengas, GasTerra, niet goed mogelijk om op korte termijn significant actief te worden op de markt voor L-gas.

De MEZ onderkent dit probleem en in de Verzamelwet is daarom een wijziging van artikel 10a van de Gaswet opgenomen, op grond waarvan het beschikbaar hebben van conversiecapaciteit een systeemdienst van GTS wordt die zonder boeking vooraf moet worden aangeboden. GTS heeft aangegeven over voldoende conversiecapaciteit te beschikken en op grond van een overeenkomst met GasTerra kan GTS in noodgevallen een beroep doen op Groningengas, hetgeen zal neerkomen op een administratieve conversie van H naar L in de vorm van een *gas-swap*.

De systeemdienst kwaliteitsconversie moet zowel de conversie van H naar L, als die van L naar H gaan omvatten, waarmee beoogd wordt de marktbarrières tussen beide kwaliteiten in beide richtingen weg te nemen. De kosten voor deze systeemdienst worden voor 100% gesocialiseerd over alle entry- en exitpunten van het gastransportsysteem; inclusief de entry- en exitpunten die alleen H-gas gebruiken en dus van de conversiedienst geen gebruik maken. Op 17 december 2008 heeft de Raad van Bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit (**NMa**) hiertoe reeds een besluit genomen tot wijziging van de tariefstructuren. Tegen dit besluit van de NMa loopt momenteel een bezwaarprocedure.

Ad b. Balanceringsregime

Om te kunnen garanderen dat het gas op een veilige wijze door het gastransportnet stroomt, is het nodig dat eisen worden gesteld aan de invoeding op en onttrekking aan het gastransportnet. Deze dienen (binnen een bepaalde flexibiliteitsmarge) met elkaar in balans te zijn. De afwijkingen van die balans (onbalans) worden opgevangen door GTS. Op dit moment heeft GTS daarvoor slechts één instrument: het Groningenveld kan door middel van druksturing drukverschillen opvangen, respectievelijk, invullen. Dit betekent echter dat GTS in hoge mate afhankelijk is van GasTerra. Daarom wordt in de Verzamelwet een overstap gemaakt naar wat de MEZ 'een meer marktconforme en toekomstbestendige wijze van balancering van het gastransportnet' noemt. Het doel is om andere flexibiliteitsmiddelen in te zetten

zodat geleidelijk een marktgebaseerde balancering van het gastransportnet ontstaat. Genoemde mogelijkheden zijn (nieuwe) gasopslagen maar ook het tijdelijk terug- of opschakelen van het gasgebruik in de glastuinbouw of in elektriciteitsproductiecentrales.

Ad c. Programmaverantwoordelijkheid in de Gaswet

De Verzamelwet introduceert het begrip 'programmaverantwoordelijkheid' in de Gaswet, dat zekere gelijkenissen vertoont met het begrip programmaverantwoordelijkheid zoals dit in de Elektriciteitswet 1998 wordt gehanteerd met dien verstande dat bij gas een onderscheid gemaakt zal worden tussen het programma van degene die het gas invoedt en het programma van degene die het gas onttrekt. Zowel de invoeder als de onttrekker zijn dus programmaverantwoordelijk en beide worden geacht een programma op te stellen over de verwachte invoeding, respectievelijk, onttrekking van gas op de aansluitpunten. De programmaverantwoordelijkheid voor gas gaat op grond van de wet op een virtueel punt op het landelijk gastransportnet (TTF) over van de invoedende naar de onttrekkende marktpartij.

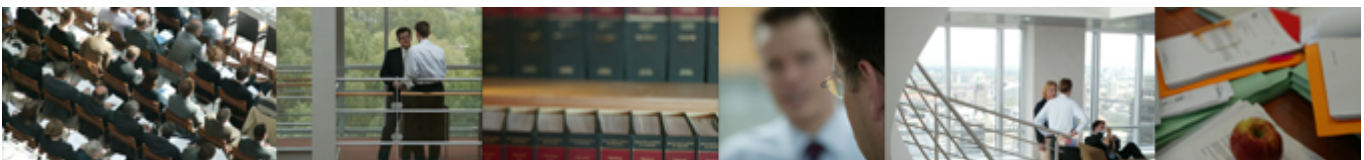
De 'G-programma's' worden een dag van tevoren vastgesteld. Op de dag van het daadwerkelijke transport kan de programmaverantwoordelijke eventuele onbalans in het systeem herstellen door zijn invoeding of onttrekking aan te passen of door handelstransacties met andere partijen aan te gaan. De hiervoor benodigde actuele stuurinformatie moet door GTS worden verstrekt. Indien desondanks sprake zal zijn van onbalans, dient GTS gas bij of in te kopen op de (intra day) onbalansmarkt of bij aanbieders van balanceringscapaciteit. De kosten hiervan worden toegerekend (gealloceerd) aan de veroorzakende programmaverantwoordelijke op basis van het verschil tussen het G-programma en de actueel beschikbare stuurinformatie. Als achteraf blijkt dat die stuurinformatie niet geheel correct is geweest, heeft dit geen gevolgen op de onbalanskosten van deze programmaverantwoordelijke. Achteraf gaat de netbeheerder na hoeveel gas een programmaverantwoordelijke daadwerkelijk heeft ingevoerd, dan wel heeft onttrokken. Verschillen tussen de daadwerkelijke volumes en de stuurinformatie zal worden verrekend (reconciliatie) volgens een in de gasvoorwaarden vast te leggen prijssystematiek.

Een programmaverantwoordelijke mag zijn programmaverantwoordelijkheid overdragen aan een derde. Deze derde hoeft niet noodzakelijkerwijs een leverancier te zijn maar mag geen netbeheerder zijn omdat het een commerciële activiteit betreft. De afnemer heeft verder volledige keuzevrijheid. Indien een leverancier de programmaverantwoordelijkheid van een afnemer wenst over te nemen, dient hij hiertoe een separaat aanbod te doen dat niet op enigerlei wijze is verbonden aan het leveringsaanbod.

De invoering van dit nieuwe systeem zal onder meer tot gevolg hebben dat GTS de bepaling uit zijn voorwaarden zal schrappen op grond waarvan een shipper jegens GTS medeaansprakelijk is voor de schulden van zijn wederpartij. Dit kredietrisico vormde steeds een belangrijke belemmering voor de handel.

Ad c. Verhandelbaarheid van gas

Op dit moment worden entry- en exitrechten vaak door de invoedende partij gecontracteerd (genomineerd) die daarmee de zeggenschap over het transport van het gas heeft, ook indien het transport met handel gepaard gaat. De invoedende partij beschikt vaak over transportcapaciteit op

verschillende entrypunten en bepaalt pas een dag van tevoren op welke entrypunten hij gas gaat invoeden en hoeveel. In de onderhandelingen met de koper bepaalt hij veelal ook het exitpunt. Het gas kan dan echter na het passeren van dat exitpunt niet meer in het handelsverkeer worden teruggebracht zodat de koper het gas niet kan doorverkopen of op een ander exitpunt kan onttrekken.

Aangezien degene die gas op het gastransport invoedt of daaraan onttrekt, op grond van de Verzamelwet zelf programmaverantwoordelijke op zijn aansluiting wordt, worden de programma's voor entry en exit ontkoppeld. Doordat TTF het virtuele punt wordt waar de programmaverantwoordelijkheid zal overgaan van de verkoper naar de koper, is de invoedende partij programmaverantwoordelijke van zijn aansluitpunt tot TTF en de onttrekkende partij van TTF tot zijn aansluitpunt. De koper van gas heeft hierdoor geen instemming van de verkoper meer nodig om het gas door te verkopen

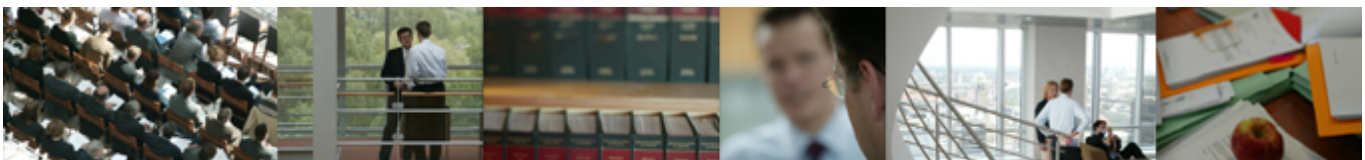
2. Voorrang voor groen

Op grond van de artikelen 16 en 24 van de Elektriciteitswet 1998 heeft de netbeheerder tot taak om voldoende transportcapaciteit ter beschikking te hebben en tijdig te investeren in noodzakelijke netuitbreidingen en netverzwaringen. Aangezien investerings- en realisatietermijnen voor productiecapaciteit en transportcapaciteit uiteenlopen, kan het echter voorkomen dat op enig moment onvoldoende transportcapaciteit voorhanden is. De Verzamelwet bepaalt dat in die situaties van congestie op het net, voorrang zal worden verleend aan het transport van op duurzame wijze opgewekte elektriciteit. In Nederland is dit in het verleden nooit een probleem geweest omdat voldoende transportcapaciteit bestond maar inmiddels steekt de congestieproblematiek ook in Nederland de kop op (met name in het Westland en in Noord-Nederland), waardoor een dergelijke voorrangsregeling alsnog nodig wordt geacht.

Een nieuw systeem van congestiemanagement moet ervoor zorgen dat niet-duurzame elektriciteit wordt teruggeregeld indien zich congestie voordoet, zodat de groene elektriciteit onbelemmerd getransporteerd kan blijven. Deze doorkruising van het non-discriminatiebeginsel wordt toegestaan in de Europese richtlijn betreffende de bevordering van elektriciteitsopwekking uit hernieuwbare energiebronnen op de Europese energiemarkt (2001/77/EG) en de Elektriciteitsrichtlijn (2003/54/EG). Beide richtlijnen worden momenteel herzien.

Het uitgangspunt is dat in ieder geval de duurzame elektriciteit uit niet-hybride installaties voorrang krijgt, zoals: zon-PV, windenergie en waterkracht. Bij de uitwerking van de op het wetsvoorstel gebaseerde materiële regelgeving zal worden bezien of (en in hoeverre) het mogelijk en wenselijk is om ook de duurzame elektriciteit uit hybride installaties (biomassa en AVI's) voorrang te geven zonder dat daarmee het doel van het wetsvoorstel wordt ondergraven. Voor de vraag over de mate van voorrang, wordt onder meer gekeken of de hernieuwbare energiebron kan worden opgeslagen (wind niet; biomassa wel); of naar de mate van emissie van broeikasgassen door de opwekkingsinstallatie.

Duurzame elektriciteit is van transport verzekerd en uitgesloten van congestiemanagement (behalve in het uitzonderlijke geval dat te weinig transportcapaciteit bestaat om alle duurzame elektriciteit te

transporteren). Ook geïmporteerde elektriciteit (grijs of groen) wordt vrijgesteld van congestiemanagement. Voor congestiemanagement bestaan verschillende methodes. Naar verluidt worden momenteel 6 alternatieven op hun geschiktheid onderzocht door twee onderzoeksbureaus. De hoofdlijnen van het uiteindelijke systeem van congestiemanagement zullen worden opgenomen in een AMvB en de nadere uitwerking wordt in de Codes vastgelegd.

3. Regulering gasaansluitingen

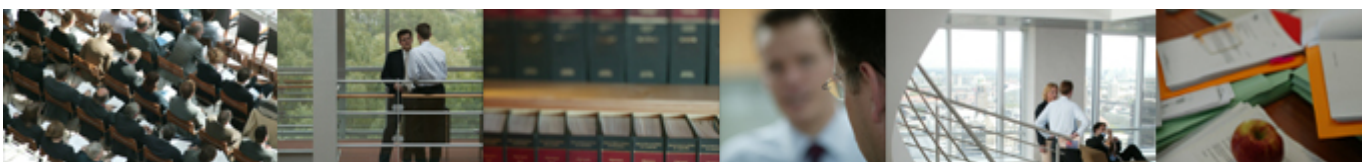
In de Gaswet is – anders dan in de Elektriciteitswet 1998 – thans nog geen aansluitplicht opgenomen voor de netbeheerder. Er is daarmee sprake van een vrije aansluitmarkt: niet alleen netbeheerders maar ook andere partijen mogen gasaansluitingen aanleggen. In de praktijk blijkt echter dat alleen netbeheerders actief zijn op deze vrije markt en dat er geen greep is op de vrije aansluittarieven. Aldus is de roep om regulering van deze markt in de voorbije jaren is toegenomen. Ook van de zijde van de netbeheerders is de vraag naar regulering geuit, al is deze met name ingegeven door veiligheidsoverwegingen in het kader van het realiseren van de aansluiting (de “knip” in het transportnet).

Het aansluiten van kleinverbruikers (doorlaatwaarde van max. 40 m³ per uur) wordt een wettelijke en exclusieve taak voor de netbeheerder. Omdat in elk individueel geval duidelijk moet zijn op welke netbeheerder de verplichting rust, zal een gebiedsindeling worden gemaakt, vergelijkbaar met de gebiedsindeling voor netbeheerders elektriciteit. Voor aansluitingen groter dan 40 m³ per uur blijft de vrije markt bestaan, met uitzondering van het aanleggen van het aansluitpunt (het deel van de aansluiting waar de aansluitleiding gekoppeld wordt aan het gastransportnet), wat een wettelijke taak met een gereguleerd tarief wordt.

4. Kleine veldenbeleid

Het kleine veldenbeleid heeft tot doel om met zo lang mogelijke benutting van de bestaande infrastructuur zoveel mogelijk van de resterende gasvoorraden in Nederland en op het Nederlandse deel van het continentaal plat op effectieve en efficiënte wijze op te sporen en tot ontwikkeling te brengen. De Gaswet bevat in de artikelen 54 en 54a twee kernbepalingen ter uitvoering van dat kleine veldenbeleid. Op grond van artikel 54 van de Gaswet, is GasTerra verplicht om het gas dat in Nederland (of op het Nederlands deel van het continentaal plat) is geproduceerd, tegen een marktconforme vergoeding en redelijke voorwaarden van de producent af te nemen. Artikel 54a van de Gaswet regelt dat GTS het geproduceerde gas op het vasteland moet transporteren en daarvoor de vereiste infrastructuur voorhanden moet hebben. Hiermee wordt gegarandeerd dat het geproduceerde gas wordt afgenomen en getransporteerd en deze wettelijke garantie heeft aan investeerders in gasproductie de gevraagde zekerheid geboden om te besluiten tot exploratie en gaswinning in Nederland.

De kosten van de door GTS gedane investeringen ter uitvoering van haar wettelijk opgedragen taak in het kader van het kleine veldenbeleid mag GTS verwerken in de tarieven (socialiseren). De verplichting om het gas te transporteren, vervalt slechts indien GTS door de naleving van die verplichting in ernstige

economische en financiële moeilijkheden zou komen.

De Verzamelwet voert een beperking in van het gegarandeerde transport door GTS (en de afname door GasTerra) en dus van het kleine veldenbeleid. Het MEZ geeft als toelichting namelijk dat het risico bestaat dat in de toekomst het geproduceerde aardgas zodanig zal afwijken van de bestaande gasspecificaties in het gastransportnet dat GTS aanzienlijk kosten moet maken om het gas alsnog te transporteren, welke kosten (en de socialisering daarvan) mogelijk niet langer maatschappelijk verantwoord zijn.

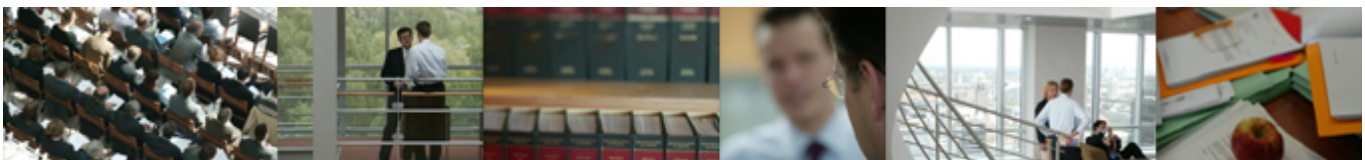
Daarom bepaalt het wetsvoorstel dat indien GTS moet investeren in het net om zijn taak uit hoofde van het kleine veldenbeleid uit te voeren, GTS dit meldt aan de MEZ die zich kan laten adviseren door de Nederlandse Mededingingsautoriteit (**NMa**) en door Energie Beheer Nederland BV (**EBN**). In gevallen waarin de MEZ tot oordeel komt dat de kosten van de investering niet opwegen tegen het belang van een planmatig beheer van de gasreserves, zal een uitzondering komen te gelden op de hoofdregel dat het transport wordt gegarandeerd en wordt GTS van zijn taak ontheven met betrekking tot de inname en het transport van het gas uit dat bepaalde gasvoorkomen. GasTerra wordt dan ontheven van zijn verplichting om het gas uit dat veld af te nemen. De Memorie van Toelichting bij het wetsvoorstel bepaalt nog dat de producent zijn gas desalniettemin kan verkopen aan GasTerra of een andere afnemer, indien de producent zelf of een afnemer de kosten voor inname en transport voor zijn rekening neemt.

De nieuwe regeling kent een overgangsbepaling die bepaalt dat voor de houders van een winningvergunning die op het tijdstip van inwerkingtreding van dit wetsvoorstel reeds een overeenkomst hebben gesloten betreffende de verkoop van gas uit dat voorkomen, de nieuwe regels niet van toepassing zijn op dat voorkomen.

5. Uitbreiden bevoegdheden NMa met het oog op 'overrendement'

In 2007 heeft de NMa een onderzoek uitgevoerd naar de effectiviteit van de toepasselijke tariefregulering in de voorbij periode. Uit dit onderzoek concludeerde de NMa dat enkele regionale netbeheerders in 2004 en 2005 binnen de grenzen van de regels meer winst hadden behaald met het transport van elektriciteit en gas dan de NMa redelijk achtte. In vervolg daarop heeft de NMa de tariefregulering aangepast voor zover zij dat binnen de huidige wettelijke bepalingen mogelijk achtte. Dit wetsvoorstel bevat een aanpassing van de reguleringsregels, die beoogt de mogelijkheid om winst te realiseren via efficiencyverbetering in de tijd te beperken. Met andere woorden: een netbeheerder die efficiënter is dan de tariefregulering hem oplegt (en daardoor een hoger rendement realiseert) mag daarvan niet langer blijven profiteren dan de lopende reguleringsperiode.

Het wetsvoorstel breekt met het huidige uitgangspunt dat het inkomstenniveau van een netbeheerder aan het einde van een reguleringsperiode, steeds als basis dient voor de volgende reguleringsperiode. Indien het inkomstenniveau aan het eind van een reguleringsperiode hoger is dan het niveau dat de NMa wenselijk acht (er is dan sprake van een zogenaamd 'overrendement'), mag de NMa volgens het wetsvoorstel aan het begin van de nieuwe reguleringsperiode de toegestane tarieven verlagen naar het

niveau dat de NMa in overeenstemming acht met het efficiënte kostenniveau en een redelijk rendement. De NMa heeft voor deze ingreep de voorafgaande instemming van de MEZ nodig.

6. Stroomdiensten ook in rekening bij gebruikers van particuliere netten

Een wijziging van artikel 30, lid 2 van de Elektriciteitswet 1998 beoogt duidelijk te maken dat alle afnemers die gebruik maken van stroomdiensten, hiervoor dienen te betalen. Voorheen was de wettekst niet ondubbelzinnig over de vraag of dit ook gold voor afnemers met een aansluiting op een net dat was vrijgesteld van de verplichting om een netbeheerder aan te wijzen (particulier net). Indien de gebruiker aan wie het tarief in rekening wordt gebracht, is aangesloten op een dergelijk particulier net, wordt het tarief geïnd door de exploitant van dat net en door hem afgedragen aan TenneT.

7. Stroomlijnen NMa bezwaar- en beroepsprocedures NMa

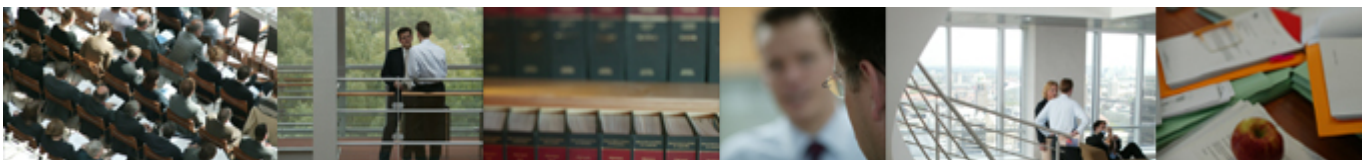
De tariefregulering voor elektriciteit en gas kent een gelaagde structuur, waarin een algemener besluit wordt gevolgd door verscheidene uitvoeringsbesluiten. Deze besluiten zijn allemaal afzonderlijk beroepbaar en in de praktijk wordt ter bewaring van recht om formele rechtskracht te voorkomen tegen al deze besluiten ook daadwerkelijk bezwaar en beroep ingesteld.

Dit houdt verband met de gelaagde systematiek, waardoor een onjuistheid in het algemenere besluit doorwerkt in de daarop volgende uitvoeringsbesluiten. Een belanghebbende die het niet eens is met een algemeen besluit, is door deze systematiek min of meer gedwongen ook op te komen tegen de op dit besluit volgende en daarop voortbouwende besluiten. Doet hij dat niet, dan krijgen de uitvoeringsbesluiten formele rechtskracht ook als uit het beroep tegen het algemene besluit blijkt dat zij niet rechtmatig zijn, omdat zij zijn gebaseerd op een besluit dat rechtens onjuist is gebleken. Het betekent ook dat de belanghebbende in alle procedures tegen de uitvoeringsbesluiten zijn gronden, die eigenlijk betrekking hebben op het algemenere besluit, opnieuw moet inbrengen. Zowel voor partijen (de NMa en belanghebbenden) als voor de rechter leidt dit tot onnodige kosten en tijdsbeslag.

De Verzamelwet probeert dit systeem langs de volgende lijnen te stroomlijnen:

- a. De NMa wordt verplicht om het besluit, waarvan gebleken is dat het rechtens onjuist is, te wijzigen en/of de financiële consequenties daarvan te verwerken in een later besluit. Anderzijds zal een bezwaar of beroep tegen een uitvoeringsbesluit op gronden die eigenlijk betrekking hebben op het bovenliggende algemenere besluit voortaan kunnen worden afgedaan wegens gebrek aan procesbelang. Tegen een uitvoeringsbesluit kan slechts worden opgekomen met bezwaren tegen dat besluit zelf die geen verband houden met mogelijke bezwaren tegen het algemenere besluit.
- b. De looptijd van uitvoeringsbesluiten worden gekoppeld aan die van het algemenere besluit zodat de looptijd van het methodebesluit wordt gekoppeld aan de looptijd van de tariefbesluiten.

Ook vermeldt de Memorie van Toelichting de maatregel tot het stellen van “een rechterlijke termijn voor de afdoening van beroepen tegen een aantal besluiten”. Dit wordt echter niet in het wetsvoorstel geregeld en ook niet nader toegelicht. Mogelijk ziet het op een vaste termijn voor vonnissen van het College van Beroep voor het bedrijfsleven.

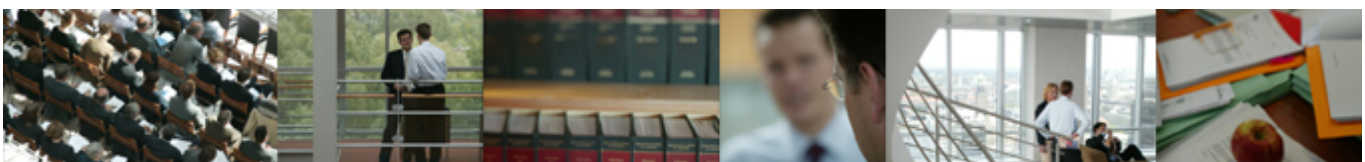
8. Verbetering procedures rondom uitbreidingsinvesteringen in infrastructuur

Door de Verzamelwet wordt een aanvulling gegeven aan het huidige wettelijke kader inzake de procedures van besluitvorming over de doorrekening in tarieven van kosten van noodzakelijke uitbreidingsinvesteringen. Onder het huidige regime kan de NMa aan de investerende netbeheerder geen zekerheid geven of hij de kosten van deze investeringen al dan niet, en zo ja in hoeverre, te zijner tijd zal mogen verrekenen in zijn tarieven. Netbeheerders krijgen pas achteraf, bij ingebruikname van de uitbreiding, zekerheid over de mogelijkheid om de investering terug te verdienen. Op grond van de 'Beleidsregels beoordeling aanmerkelijke investering' bepaalt de NMa momenteel of de kosten mogen worden meegenomen in de tarieven op basis van de vraag of de netbeheerder zelfstandig in staat is de investering te bekostigen. Volgens de Verzamelwet zal de beslissing over nut en noodzaak van de investering voortaan deels door de NMa en deels door de MEZ worden genomen.

Het wetsvoorstel maakt een onderscheid tussen enerzijds 'investeringen van nationaal belang', en 'overige uitbreidingsinvesteringen' anderzijds. Investeringen van nationaal belang zijn in ieder geval de investeringen waarop de Rijkscoördinatierегeling van toepassing is uit hoofde van artikel 20a van de Elektriciteitswet 1998, 39b van de Gaswet, of 3.35 van de Wet ruimtelijke ordening. De MEZ zal verantwoordelijk zijn voor de beoordeling van nut en noodzaak van alle investeringen van nationaal belang. Hetzelfde geldt voor alle uitbreidingsinvesteringen door TenneT en GTS. De overige uitbreidingsinvesteringen door regionale netbeheerders zullen op nut en noodzaak worden beoordeeld door de NMa.

Kort gezegd, zullen de netbeheerders de kosten wegens uitbreidingsinvesteringen waarop de Rijkscoördinatierегeling (rijksinpassingsplan of projectbesluit) van toepassing is, (van rechtswege) mogen doorberekenen in de tarieven, voor zover de NMa van oordeel is dat de investeringen efficiënt en doelmatig zijn. De definitieve vaststelling van de doelmatigheid van de investering kan echter pas achteraf gebeuren, wanneer de investering is afgerond zodat het niet op voorhand zeker is of alle kosten daadwerkelijk mogen worden doorberekend in de tarieven. Met andere woorden: investeerders in een project binnen een rijksinpassingsplan of projectbesluit weten alleen zeker *dat* de kosten mogen worden verrekend; ze weten nog niet voor welk deel. De NMa zal in het kader van de doelmatigheidstoets, in een algemene beleidsregel voorwaarden, criteria en procedures vaststellen die aan de netbeheerder houvast moeten bieden en waaraan de netbeheerder moet voldoen.

Voor de overige uitbreidingsinvesteringen (zonder rijksinpassingsplan of projectbesluit), wordt een andere procedure gevolgd. Beslissingen over het al dan niet verrekenen van kosten van dergelijke investeringen worden genomen door de MEZ als het investeringen betreft van TenneT en GTS en door de NMa als het investeringen van regionale netbeheerders betreft. De MEZ en de NMa streven ernaar om dit besluit binnen vier weken te nemen maar in de wet is veiligheidshalve een termijn van maximaal dertien weken opgenomen. De algemene beleidsregel van de NMa inzake doelmatigheidstoets is ook hier van toepassing. Aangezien de netbeheerders zelf betrokken zullen worden bij het opstellen van deze beleidsregel, is het denkbaar dat deze regeling voor netbeheerders iets zal toevoegen ten opzichte van

het huidige systeem van aanmerkelijke investeringen.

SLOTWOORD

Het wetsvoorstel 'Verzamelwet' dat op 27 maart jl. naar de Tweede Kamer gezonden, bevat een aantal belangrijke onderwerpen die niet louter technisch van aard zijn maar ook wezenlijke beleidskeuzes bevatten die ongetwijfeld nog onderwerp van nader debat zullen zijn. Een aantal onderwerpen zal nog in secundaire regelgeving moeten worden uitgewerkt. Met name het congestiemanagement en de voorwaarden voor voorrang voor groen, en de uitwerking van het beleid van aanmerkelijke investeringen zullen - naar verwachting - kunnen leiden tot een nadere inhoudelijke discussie. De MEZ laat zich niet uit over een inwerkingtredingsdatum. Wij zullen de parlementaire behandeling op de voet volgen.

Voor vragen over deze bijdrage kunt u zich wenden tot:

max.oosterhuis@loyensloeff.com

marc.custers@loyensloeff.com

roland.de.vlam@loyensloeff.com

Redactie Nieuwsbrief Utilities

Maurice Essers (vennoot Mededinging en Overheid), Waldo Kapoen (vennoot Algemene Fiscale Praktijk), André van der Kolk (vennoot Mededinging en Overheid), Wim Nan (vennoot Algemene Fiscale Praktijk) en Max Oosterhuis (vennoot Ondernemingsrecht).

Vaste medewerkers

Alexander Bosman (Algemene Fiscale Praktijk), Marc Custers (Mededinging en Overheid), Jasper Neefe (Mededinging en Overheid), Rogier Sterk (Algemene Fiscale Praktijk), Roland de Vlam (Mededinging en Overheid).

Colofon

Deze nieuwsbrief is een initiatief van het energieteam van Loyens & Loeff N.V. Loyens & Loeff N.V. is een onafhankelijk full-service kantoor van advocaten, belastingadviseurs en notarissen. Loyens & Loeff N.V. wordt gezien als een kantoor met uitgebreide kennis en ervaring op het gebied van o.m. vastgoedrecht, belastingrecht, ondernemingsrecht, bank- en effectenrecht, arbeidsrecht, bestuursrecht, aanbestedingsrecht en mededingingsrecht. Bij Loyens & Loeff N.V. werken ruim 700 advocaten, belastingadviseurs en notarissen. Het kantoor heeft zeven vestigingen in de Benelux.

Disclaimer

Hoewel deze Nieuwsbrief met grote zorgvuldigheid is samengesteld, kan Loyens & Loeff N.V. geen aansprakelijkheid accepteren voor de gevolgen van het gebruik maken van deze uitgave zonder haar medewerking of voor eventuele onvolledigheden in deze uitgave.

